

Timo Mehtälä kesk ym.

Lakialoite laiksi sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 8 §:n muuttamista siten, että alle 18-vuotiaiden lasten Kela-korvattavat lääkkeet lasketaan perheen yhden vanhemman vuosiomavastuuseen.

PERUSTELUT

Suomen lääkekorvausjärjestelmässä Kela-korvattavien lääkkeiden vuosiomavastuu on henkilökohtainen. Vuosiomavastuu on sama niin lapsilla kuin aikuisilla. STM:n tilaamassa raportissa Lääkekorvausjärjestelmän kehittäminen todettiin jo vuonna 2013, että "lääkemenot voivat nousta kohtuuttomiksi kotitalouksissa, joissa on useita paljon lääkkeitä tarvitsevia henkilöitä".

Vuoden 2013 jälkeen lääkkeiden vuosiomavastuu on noussut tuntuvasti, mutta lääkekorvausjärjestelmä on edelleen ennallaan. Tästä aiheutuu kohtuuttomia lääkemenoja perheissä, joissa on useita Kela-korvattavia lääkkeitä tarvitsevia lapsia. Toimiva ratkaisu olisi muuttaa lääkekorvausjärjestelmän vuosiomavastuu periaatteeltaan samanlaiseksi kuin terveydenhuollon maksukatto, jossa alle 18-vuotiaiden käyttämistä palveluista perityt maksut voidaan laskea yhteen hänen huoltajansa maksujen kanssa.

Eduskunnan tietopalvelun THL:lla teettämän selvityksen mukaan huoltajan ja hänen huollettavanaan olevien alaikäisten lasten maksukattojen yhdistämisen taloudellinen vaikutus olisi valtiontalouteen hyvin vähäinen, vain kaksi miljoonaa euroa. Tämä johtunee siitä, että kalliita Kela-korvattavia lääkkeitä säännöllisesti tarvitsevia lapsia on suhteellisen vähän, ja koska osa lasten säännöllisesti sairauden hoitoon tarvitsemista lääkkeistä on 100-prosenttisesti erityiskorvattavia. Yksittäisissä perheissä helpotus lääkekustannuksiin olisi kuitenkin merkittävä, koska isossa osassa lääkkeitä sairausvakuutuskorvaus on vain osittainen, joko peruskorvaus 40 % tai alempi erityiskorvaus 65 %.

Suomi poikkeaa Tanskaa lukuun ottamatta kaikista muista Pohjoismaista siinä, että meillä lasten Kela-korvattavien lääkkeiden maksukatto on yhtä korkea kuin aikuisilla. Ruotsissa alle 18-vuotiaiden lasten korvausjärjestelmän piiriin kuuluvat lääkkeet ovat kokonaan maksuttomia. Norjassa lähes kaikki korvattavat lääkkeet ovat alle 16-vuotiaille maksuttomia. Islannissa taas on käytössä vastaava malli kuin tässä lakialoitteessa esitetään.

Lakialoite LA 13/2025 vp

Perheissä, joissa on paljon lääkkeitä tarvitsevia lapsia, on myös paljon vaivaa, työtä ja huolta, mikä kuormittaa lasten vanhempia ja koko perheen arkea. Usein perheelle aiheutuu lapsen sairauden myötä myös muita kustannuksia, kuten sairaalajaksoja matkakuluineen. Lisäksi vanhemmille voi tulla lapsen pitkäaikaissairauden vuoksi myös poissaoloa työelämästä ja sen vuoksi tulonmenetystä.

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on todettu, että selvitetään maksukattoja koskevia selvitystarpeita. Tämä lakiuudistus vastaisi hallitusohjelman kirjauksen tarpeeseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1081/2023, uusi 3 momentti seuraavasti:

5 luku

Lääkekorvaukset

8 §

Vuosiomavastuu ja oikeus lisäkorvaukseen

Alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä lääkkeistä perityt maksut voidaan ottaa huomioon yhdessä hänen huoltajansa maksujen kanssa. Tällöin lääkekorvaus määräytyy 1 momentin mukaisesti kaikille henkilöille, joiden maksut otetaan yhdessä huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 13/2025 vp

Helsingissä 30.4.2025

Timo Mehtälä kesk
Saku Nikkanen sd
Markus Lohi kesk
Antti Kaikkonen kesk
Mikko Savola kesk
Hanna Kosonen kesk
Hanna-Leena Mattila kesk
Olga Oinas-Panuma kesk
Vesa Kallio kesk
Tuomas Kettunen kesk
Hanna Räsänen kesk
Markku Siponen kesk
Eerikki Viljanen kesk
Eeva Kalli kesk
Antti Kurvinen kesk
Mika Lintilä kesk
Hannu Hoskonen kesk
Pekka Aittakumpu ps
Janne Heikkinen kok
Bella Forsgrén vihr
Paula Werning sd
Johannes Koskinen sd
Riitta Mäkinen sd
Mika Kari sd
Anne Rintamäki ps
Lauri Lyly sd
Lotta Hamari sd
Aki Lindén sd
Markku Eestilä kok
Milla Lahdenperä kok
Kaisa Garedeu ps
Juha Hänninen kok
Hilkka Kemppi kesk
Timo Suhonen sd
Seppo Eskelinen sd
Alviina Alametsä vihr
Piritta Rantanen sd
Mika Riipi kesk
Anne Kalmari kesk
Miapetra Kumpula-Natri sd
Päivi Räsänen kd
Maaret Castrén kok
Ritva Elomaa ps